

Od 10. do 12. ure: Poročila voditeljic.
Od 14. do 16. ure: Predlogi.

Za razstavo in predloge so merodajne iste smernice, kakor za razstavo učil kmetško-nadaljevalnih šol.

Za bana pomočnik:
Dr. Otmar Pirkmajer, s. r.

GOSPODARSKO ZADRUŽNI TEČAJ BELOKRANJSKEGA UČITELJSTVA V KRIZEVCIH.

Gospodarska kriza, to neizogibno zlo sodobnega gospodarskega sistema in neposredni vzrok kulturnega, moralnega in socialnega kaosa, je poklicala tudi one faktorje, ki jim je izročeno kulturno in prosvetno delo med narodom, da vedno bolj in bolj posegajo v njega gospodarski tok. Če se v življenju prerado pozablja na važnost gospodarstva in njega fundamentalnega značaja v družabnem kulturnem in moralnem razvoju, pa prav gotovo ne more v takih zgodovinskih razdobjih nobeno kulturno, prosvetno, najmanj pa šolsko reformno delo preko njega.

Učitelj, kakor tudi vsak kulturni delavec ne more doumeti, brez dobrega poznanja materialnih življenjskih odnošajev, proizvodnje in porazdeljevanja dobrin, skratka gospodarske konstelacije naroda, njegovih kulturnih razmer in potreb. Brez poznanja tega pa ni v stanju sistematično in uspešno vršiti svojo nalogo niti v šoli, niti izven šole, da ne omenim nadaljevalnega šolstva.

Da zadosti učiteljstvo tej potrebi, so se vršili v toku letošnjih počitnic v vsej kraljevini gospodarski tečaj za njegovo nadaljnjo gospodarsko izobrazbo. Med drugimi je tudi Savska banovina organizirala za svoje učiteljstvo tak tečaj na srednji gospodarski šoli v Križevcih pod vodstvom direktorja Dr. Mohačka.

Na iniciativo in po zaslugi BUD je bilo sprejetih v tečaj 10 učiteljev in 1 učiteljica iz Belokranjske.

Kraj sam je bil v polni meri posrečen. Naj omenim, da je srednja gospodarska šola v Križevcih zibelka današnje gospodarsko-šumarske fakultete v Zagrebu. Na zavodu samem se nahaja bakteriološki in serološki zavod ter selekcijska postaja. V neposredni bližini zavoda pa je internat z nižjo gospodarsko šolo, kjer so imeli tečajniki brezplačno hrano in stanovanje. Internat razpolaga z lepim kompleksom zemljišča, kjer so zastopane vse panoge poljedelstva.

Po zaslugi in neumornem prizadevanju predavateljev so dobili tečajniki v tem kratkem času vpogled v vse panoge kmetijske proizvodnje, od poljedelstva, sadjarstva in vinogradništva pa do živinoreje in mlekarstva. Poleg kmetijskega produkcijskega procesa pa so dobili tečajniki temeljitejša znanja iz zadrugištva, ki je bil glavni predmet tečaja. Teorijo zadrugištva je predaval Dr. Kajnik iz Zagreba. Zadrugišno knjigovodstvo pa je vodil ing. Kovačević.

Teoretični in praktični del tečaja pa so izpopolnile ekskurzije na državno posestvo v Božakovino, fakultetno gospodarstvo v Maksimiru itd. Ob zaključku tečaja pa je banovina podarila vsem udeležencem literaturo v obliki brošur in knjig gospodarskega značaja. Tako je banovina brezplačno preskrbela sredstva za nadaljnje gospodarsko izpopolnjevanje tečajnikov. Njih praktično delo pa naj pokaže plodove tečaja v tem, morda najbolj siromašnem in gospodarsko najbolj zaostalem delu zemlje. Mj.

„Mladinska Matica“ in „Naš rod“.

Nekateri tovariši so se obrnili na upravo obeh mladinskih podjetij z raznimi nasveti. Nasvetovali so nekateri, da je najpraktičnejše pošiljati nabrani denar le mesečno na upravo, čeprav nekateri otroci plačajo naročnino za vse ali za več mesecev naprej. Tem odgovorjamo:

1. Uprava je to nasvetovala, ker je v njenem interesu, da zbere nabrani denar v svoji blagajni in ga plodonosno naloži v hranilnici, dočim bi sicer ležal denar po šolskih miznicah.

2. Upravi se je zdelo umestno, da poverjeniki takoj vpošljejo ves denar; to pa v interesu poverjenikov samih, da nimajo z njimi nikakih skrbi ali neprilik. — Razume se, da smejo poverjeniki pošiljanje urediti po lastni uvidenosti in pošiljati oni znesek, ki odgovarja številu naročnikov — tudi mesečno. S tem se tudi naročanje res poenostavi. Zato nima uprava principiarno ničesar proti takemu naročevanju.

Ker so pa tudi možni slučaj, da posamezni poverjeniki odpošljejo ves nabrani denar upravi, smo se morali pri formuliranih položnicah ozirati tudi nanje.

Od par strani je uprava prejela tudi po-

misleke glede zvišanja naročnine na mesečnih 250 Din, češ, da to nasprotuje a) sklepu letošnje delegacije in b) da rodi tako visoka naročnina pomisleke, ali bo mogoče vzdržati število naročnikov na doseženi višini.

Sklep delegacije ni striktno naložil upravi določiti naročnino na 2 Din, ampak je samo izrazil to željo, ki naj se, če le možno upošteva.

Uprava pa ne sme riskirati deficita na podlagi tako nizke naročnine toliko časa, dokler ne izhaja iz števila naročnikov z vsa gotovostjo, da je vsaka izguba izključena.

Kar se pa tiče bojzani, da se bo število naročnikov znižalo, opozarjamo cenjene poverjenike(ice) le na to dejstvo, da se naročnina faktično ni nič zvišala od lanskega leta. Kar je bilo mogoče lansko leto, more biti pri dobri volji tudi letos. »Mladinska Matica« niti najmanj ne dvomi, da bo ostala učiteljska požrtvovalnost na isti višini, kakor doslej. Nasprotno gotovi smo, da dobimo letos v naše vrste še celo vrsto tudi tistih šol, ki so stale ob strani. In takih je v naši banovini še preko 200.

Uprava »Našega roda« in »Mladinske Matic«.

Tečaj za učitelje defektne dece, slabonadarjene gluho-neme in slepe.

Prosvetni minister je izdal naredbo, s katero razpisuje natečaj za učitelje za defektne deco. Sprejetih je 51 kandidatov, ki morejo biti učitelji in učiteljice vseh banovin. Sprejetih je iz poedinih banovin sledeče število: Iz vardarske 5, vrbarske 1, dravske 8, drinske 3, dunavske 8, zetske 2, moravske 8, primorske 5, savske 9 in iz Beograda 2. Iz Jagodine je sprejet tudi naš tov. Zvonko Ermenc, Moravska banovina. Tečaj je stavljen na zelo široko osnovo in obsega načrt za delo za slepe, gluho-neme in slabonadarjene otroke. Vodja tečaja je dr. Marko Krstić, ravnatelj moškega učiteljskega v Beogradu. Na tečaju bodo predavali najboljši strokovnjaki, predavanja se prične 2. oktobra na moškem učiteljskem in bodo trajala do 1. julija. Takrat bodo morali polagati kandidati strokovni diplomski izpit, in sicer iz enega glavnega predmeta (slabonadarjenost, scepota, gluho-nemost) in enega stranskega predmeta.

Tečaj je osnovan na osnovi čl. 162. zakona o narodnih šolah in so prejela razpis vsa upraviteljstva za učitelje, ki se hočejo posvetiti pouku in vzgoji gluho-neme, slepe in duševno zaostale dece.

Za tečaj se je javilo veliko število kandidatov, tako da niso mogli biti vsi sprejeti.

Iz Dravske banovine so bili sprejeti: Gabrijel Janežič iz Škofje Loke, Andrej Stele iz Ljubljane, Vladimir Erat in Vladimir Korbar iz Maribora, Janez Perenič iz Vodice, Josip Stopar iz Petrovc v Prekmurju, Antonija Pungartnik iz Sv. Ilje pri Slovenjgradu in Marija Polak s Ponikve.

Udeleženci tečaja, ki se bo vršil na moškem učiteljskem v Beogradu, bodo za časa posejanja tečaja prejeli vse svoje redne

učiteljske prejemke po službenem kraju ter morajo šolski upravitelji vnesti prejemke v plačilni list ter skrbeti za redno nakazovanje na podlagi pooblastila.

Posebna strokovna komisija bo razdelila kandidate na posamezne stroke. Vsak kandidat se bo moral posvetiti eni stroki kot glavni, drugi pa kot postranski.

Stroke se dele na pouk gluho-nemih, slepih in duševno zaostalih.

Vsak kandidat se mora obvezati, da bo redno posejal tečaj, sicer bodo med tečajem odpušteni, da bo polagal ob zaključku tečaja strokovni, diplomski izpit ter da bo najmanj pet let služboval v svoji stroki v kraju in zavodu, ki ga bo določilo ministrstvo prosvete.

Tečaj bo pričel 8. oktobra. Banska uprava mora kandidate takoj razrešiti dosedanje službe in jih napotiti v Beograd, kjer se morajo javiti ob 8. uri dne 8. oktobra pri rektorju tečaja na moškem učiteljskem v Beogradu. (Bulevar Oslobođenja, prej Šumadijska ulica).

Tečajnikom svetujemo, da si oskrbe legitimacije svojega društva, da so člani UJU ter se za prvo silo obrnejo v »Djački dom UJU« (Kralja Milutina 66), kjer dobe čisto in ceno prenočišče. V ostalem jim bo šel na roko referent za defektne deco v ministrstvu prosvete tov. Anton Skala.

Na (podlagi odloka ministra prosvete bodo otvorene v Zagrebu, Novem Sadu, Subotici, Velikem Bečkereku, Veliki Kikindi in Beogradu nove pomožne šole za duševno zaostalo deco. Oddelki bodo otvoreni še letos.

Pevke in pevcil! Ponovno Vas prosim, da prinesete k prihodnjemu pevkemu tečaju vse note, katere ste si izposodili pri zboru. Takoj ob pričetku tečaja mi mora vsak navesti imena skladb, ki si jih je izposodil. Tovariši in tovarišice zavedajte se svoje dolžnosti!
Rupnik.

Obleke kemično čist, barva, plišta in lika tovarna JOS. REICH.

Naša gospodarska organizacija.

— Članom Učit. Samopomoči. V teh dneh ste prejeli položnice za 220. in 221. smrti slučaj (Anton Lenarčič, Novo mesto in Pavla Zabovnik, St. Pavel pri Preboldu) za znesek 11 Din, zakonski pari 21 Din. Zamudnikom sem k temu znesku prištel še zaostanek iz prejšnjih mesecev. Prosim, nakažite takoj! — Zadnji dve posmrtnini sta znašali 25.000 Din. — U. S. ima 2500 članov.

Osebnne zadeve.

— i Stalnost po § 71. zakona o narodnih šolah je priznana začasnim učiteljem(icam): Iskra Zori iz Trbovelj; Godec Alojziji iz Vel. Doline; Gorjane Mariji iz Sv. Barbare; Globokar Ivanu iz Stične; Ščurek Angeli iz Bleda; Klun Francu iz Zagorja ob Savi; Kiferle Danici iz Brusnice; Zupančič Dragotinu iz St. Vida nad Valdekom; Prelog Augustinu iz Dornove; Novak Ani iz Zavrca; Skuber Katarini iz Mežice; Jovič Bruni pri Sv. Miklavžu; Šlibar Tereziji iz Bleda; Stopar Josipu iz Pertoče; Bajde Viktorju iz Luč; Strukelj Zofiji iz Preddvora; Hari Denešu iz Tišine; Ravbar Frideriki iz Domanjševcev in Gruden Danici iz Sv. Križa pri Ljutomeru; Vreže Juriju iz Šoštanj; Amброž Martinu iz Vitanja; Japelj Pavlu iz Vrhnike; Konečnik Cirilu iz Radvanj; Rooss Korneliji iz Senčurja; Doma-Belović Jolandi iz Kadmožancev.

— i Imenovanja na meščanskih šolah. Na meščanskih šolah v Dravski banovini so bile izvršene naslednje premestitve učiteljstva: Na Jesenice Puhr Dragotin; v Krško Medved Stane; v Ljutomer Lindtner Alfonz; v Mežico Domnik Drago, Stanič-Koželj Olga; v Ormož Černut Janko; na Rakek Klinar Terezija; v Ribnico Rott Gotard, Slapsak Ana, Slapsak Dora; k Sv. Lenartu v Slov. goricah Verovšek Marija; v Šoštanj Theuerschuh Ivan; v Trbovlje Škerjanec Metod, Brandstetter Marejta, Erbežnik Jožica; na Vič Pezhan Milena, Černivec Katarina, Jankovič Bratislav; v St. Vid nad Ljubljano Vanič Ladislav, Korenc Henrik, Hvala Just; v Vojnik Konečnik Milena; v Zgornjo Šiško Prekuh Jožica; v Novo mesto Štrbenk Karel; v Senovo Christof Dragotin, Albert Zlata; v Brežice Polaćek Dragica; v Tržič Oman Oton; v Slovenjgradec Jenko Alojzij; v Dol. Lendavo za začasnega ravnatelja Dobernik Simon. — V službovanje meščanskim šolam so dodeljeni: Zupan Marija iz Sarajeva na I. dekliško meščansko šolo v Celju, Verbič Ivan iz Krškega na I. deško meščansko šolo v Ljubljani, Tavčar Marija iz Krškega na I. deško meščansko šolo v Ljubljani, Stancar Antonija iz Zgornje Šiške na I. dekliško meščansko šolo v Ljubljani, Serajnik Marija iz Celja na I. dekliško meščansko šolo v Mariboru, Kromar Julija iz Brežic na I. dekliško meščansko šolo v Mariboru, Trost Janko za ravnatelja v Ribnici, Novak Marija iz I. dekliške meščanske šole v Ljubljani v Zgornjo Šiško, Mervič Anton iz Ribnice za ravnatelja v Novo mesto, Goršek Josip iz Mežice za ravnatelja v Senovo, Zupančič Ana za ravnateljico dekliške meščanske šole v Celju, Vauda Milan iz Ptuja v Vojnik.

Splošne vesti.

— Prihodnja številka »Učiteljskega Tovariša« izide že v sredo ter prosimo društva in dopisnike, da pravočasno pošljejo dopise.

— Opozarjamo na današnje vabilo delovnega občestva kmetško in gospodinjstvo nadaljevalnih šol, ki smo ga naknadno prejeli od kraljeve banske uprave.

— Prvo poslovno leto za Učiteljsko gospodarsko poslovalnico konča 31. decembra 1930. — UGP bo tedaj začela pošiljati provizijo naročnikom šole po letnem sklepu, in to od poravnanih računov in od one vsote, za katere je UGP sama prejela provizijo.

— Zakon o kmetijskih šolah. V ministrstvu za kmetijstvo so končali delo na zakonskem predlogu o kmetijskih šolah. Zakonski predlog so poslali vsem kmetijskim šolam in kmetijskim ustanovam, da izrazijo o njem svoje mnenje.

— Zasebne šole ne smejo pobirati šolnine. Po uradnih poročilih kraljevskih banskih uprav, zahtevajo privatne šole v kraljevini plačilo šolnine od staršev učencev, kar je očitno v nasprotju s §§ 4. in 164. zakona o narodnih šolah. Zaradi tega je odredil minister prosvete, da morajo vse privatne šole takoj ukiniti plačevanje šolnine v katerikoli obliki. Načelniki prosvetnih oddelkov in šolske uprave morajo o tem takoj obvestiti starše učencev. Izvzete so samo privatne šole za defektne deco.

— Učiteljski-Sokoli. Na župnem prednjaškem tečaju sokolske župe Ljubljana, ki se je vršil v Narodnem domu od 15. do 27. septembra t. l., je med drugimi obiskovalo in dovršilo z uspehom, teoretično-praktičen župni prednjaški tečaj, tudi 6 bratov-učiteljev in 4 sestre-učiteljice: Erzen France, učitelj v Banjaloki pri Kočevju, Kovič Minka, učiteljica v Moravčah, Kutin Beta, abiturijentka, Merhar Milan, učitelj v Moravčah, Pizzulin Rudolf, učitelj v Velikih Laščah, Poprat Marica, učiteljica v Kamniku, Remškar France, učitelj v Preserjah, Taufer Venčeslav, učitelj v Litiji, Vaksel Mira, učiteljica telovadbe v Ljubljani, Vidmar Miro, učitelj na Škrlju.

— Predložitev prijav po upokojencih za prejemanje draginskih doklad. Da se kontrolira pravica, prejemati draginske doklade, morajo po členu 141. pravilnika za delo

računovodstvenih oddelkov finančnih direktorij predložiti vsi upokojenci odseku za računovodstvo vsako leto v začetku meseca oktobra predpisane prijave za prejevanje draginske doklade. Za otroke, stare preko 16 let, ki se redno šolajo, se morajo priložiti prijavam tudi potrdila šole o rednem šolanju. Vsled tega se vsi v Ljubljani bivajoči upokojenci obveščajo, da dobe predpisane tiskovine za prijavo pri odseku za računovodstvo, referatu za civilne in vojaške mirovine, Krekov trg, pritličje, soba št. 6 v času od 1. do 10. oktobra 1930., kjer naj se vsi upokojenci osebno, toda le v tem času, zglase. Izven Ljubljane bivajočim upokojencem se bodo dostavile prijave po pošti. Pravilno izpolnjene in po dveh aktivnih ali upokojenih državnih uradnikih potrjene prijave se morajo takoj vrniti temu odseku. Upokojencem, ki se ne bodo odzvali temu pozivu, se bodo ustavilo izplačevanje draginske doklade. Pri tej priliki se vsi upokojenci ponovno opozarjajo, naj v bodoče vsako spremembo bivališča javijo najpozneje do 10. vsakega meseca. — Dravska finančna direkcija — odsek za računovodstvo.

MIROSLAVA LEITGER

LJUBLJANA, JURČIČEV TRG ŠTEV. 3.
Izdelovanje ročnih in strojnih vezovin. Predtiskarija in izdelovanje šablon. Zaloga DMC in vseh potrebščin za vezenje in predtisk.

— Hvaležnost odličnega učenca. Podpisani je prejel od slikarskega umetnika prof. M. Sternena (nekdanjega učenca na krški meščanski šoli) kot odgovor na pismo čestitko k 60letnici sledeče vrstice: »Sprejmite mojo najvdanejšo zahvalo za čestitko. Spomin šolanja pri Vas in pobuda, ki ste mi jo Vi gospod ravnatelj dali za nadaljnje študije so mi sveti, ker ste mi pokazali pot v svet. — Zato se Vam gospod ravnatelj še enkrat za vse najiskrenejše zahvaljujem.« — Josip Bezlaj.

— Članom učiteljskega društva za mariborski šolski okraj! Kakor ste čitali v prejšnji številki »Učit. Tovariša«, imamo v soboto 11. t. m. ob pol 10. uri predpoludne v mali dvorani Narodnega doma v Mariboru občni zbor, pri katerem položijo račun svojega dela vsi društveni funkcionarji in pretehtamo tudi težo sodelovanja vseh ostalih članov. Pridite točno, da čimprej izvršimo občni zbor, po katerem se imamo v razgovoru pohvaliti, v še večji meri pa medsebojno potožiti o raznih in počitnicah in še danes neresenih vprašanjih, zlasti o pripadajoči nam stanarini, kurivu itd. Zato pridite točno in polnoštevilno — za marsikatero bo marsikaj novega! Ne pozabite zavrnati zaostale članarine! Disciplina — povsod, pri sebi — in drugod! — Predsednik.

— MLADINSKA MATICA. Na mnoga vprašanja cenj. poverjenikov zaradi položnic za nakazilo denarja, prosimo, da počakajo dotle, da jim pošljemo navodila in položnice. Zbiranje naj se nadaljuje, denar pa nakaže takoj po prejemu položnic. Zamuda je povzročena po poštni hranilnici, ki nam ni mogel staviti tako veliko število položnic z novim računom pravočasno na razpolago.

— Razprava o novih učnih načrtih. Glavni prosvetni svet v Beogradu je začel z rednimi sejami. Razpravljali bo o učnem načrtu za srednje šole, ko bo ta gotov pa o učnem načrtu za osnovne šole in končno za učiteljske.

KOLINIK
TVORNICA (IKORJE
LJUBLJANA)

Naš prvi domači izdelek!

— § 166. zakona o narodnih šolah. Tovariši(ice), ki so bili sprejeti iz kontraktualne v državno službo, naj prosijo ministrstvo prosvete za vštetej kontraktualne službe v službeno dobo za napredovanje v osnovni in položajni plači. Prošnje je predložiti v dveh izvodih (A+B) in jima priložiti izvod iz »Usl. lista«, dekret o sprejemu v državno službo in potrdilo o času kontraktualnega službovanja, če ni to označeno že v dekretu o sprejemu v državno službo.

— § Kolkovanje prošenj za položajno plačo glasom razpisa ministrstva prosvete O. N. br. 81.897 z dne 31. marca 1930. glej Ročni katalog 1930./31. na str. 79. predzadnji odstavek.

— § Označba prošenj in prilog glasom razpisa prosvetnega oddelka IV. Štev. 1092/29 — glej Ročni katalog na strani 80. prvi odstavek in na str. 39.

— § Pošiljanje vlog (poročila) glasom razpisa O. N. br. 39.405/28 in IV. štev. 5322/30. glej Ročni katalog str. 39.

— § Stalnost v državni službi priznava ministrstvo prosvete učiteljem po § 71. zakona o narodnih šolah in vrtnaricam po § 73. istega zakona z dnevom usposobljenostnega izpita in ne z dnevom, ki sledi izpitu.

Oprimate se vsi dela in pošljite pravočasno naročilo za „NAŠ ROD“.